

El turisme dels nostres errors

La Comunitat Econòmica Europea ha triat S'Agaró per celebrar una reunió dels seus dotze ministres d'Economia i Finances. Aquesta insòlita concentració de personalitats ha permès que el mític indret de la geografia turística gironina retornés fugaçment als antics dies de glòria, quan era visitat per figures rellevants i populars del món en el camp de la política, les finances, les lletres i les arts.

S'Agaró, amb la seva pulcritud, l'equilibri entre natura i arquitectura, i el prestigi noucentista d'obra ben feta, és un dels escassos paradigmes que resten d'una època afortunada i d'un turisme singular, amb forasters atrets per la bellesa física de la Costa Brava, per la seva tranquil·litat serena i per la garantia dels seus serveis. Però aquests punts aïllats són ara llocs ancorats en el temps, aturats en el misteri de la seva pròpia perfecció. L'evolució de la resta del litoral ha anat per altres camins.

Per mantenir un turisme com el que va estrenar la Costa Brava només calia, potser, millorar les condicions d'acolliment, adequar les instal·lacions i serveis i ordenar racionalment el litoral; allò que algú de l'època va definir com «l'administració del paisatge». Però la majoria de possibilitats del moment inicial van ser tristament malversades. Mentre creixien les exigències de segona residència i de lleure i proliferaven noves fórmules despersonalitzades de viatge, l'Administració de l'Estat privilegiava un model de creixement ràpid i de turisme massiu. L'ambició desmesurada i l'afany especulador van fer la resta, amb resultats prou coneguts de tothom: una ocupació caòtica del territori, un procés accelerat de degradació de l'entorn, la destrucció de la personalitat de molts pobles, el capgirament de moltes relacions socials i la devaluació qualitativa dels serveis turístics amb la disminució consegüent i paral·lela de la categoria dels visitants. Com diu Yvette Barbaza, «l'esquer del profit va prevaler sobre el seny», i això va fer possible que, perduts els atractius turístics originaris, tinguéssim uns visitants cada vegada menys exigents i menys solvents.

Aquesta és la història d'una costa que en menys de mig segle ha canviat radicalment de fesomia, però també d'ocupants estacionals i d'estil de vida. Ara, quan comença a minvar un cert turisme de *charter* i de *tour operator* i les places hoteleres sospitosament barates resulten difícils de vendre, apareixen també actituds correctores de la línia seguida majoritàriament fins avui. En aquest sentit, són encomiables decisions com la d'una cadena hotelera que ha creat la figura de l'*ombudsman* particular de l'empresa, i altres iniciatives que tendeixen a oferir al visitant un tracte més digne i una atenció preferent. Ja no som a temps de recobrar la bellesa del paisatge malmès, però sí que podem recuperar la tradició de bona acollida que en un moment donat va atorgar una ben guanyada fama a determinats llocs del litoral. Un canvi de rumb en el to de la nostra oferta provocaria, sens dubte, a la curta o a la llarga, el corresponent canvi del tipus de demanda. Perquè no hem d'oblidar que el turisme que tenim ara a la costa, per molt que això ens desplaui, és el que s'avé a la situació creada pels nostres propis errors.